

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Egy évre 2 korona 50 fillér. Fél évre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Harris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántári közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A mindennapi kenyér.

Ez az a valami, ami nagy ritkán kerül a magyar országos közélet asztalára.

A mi közéleti szakácsaink és kuktaink, akik annak köszönhetik szakácsi és kuktai mivoltukat, hogy az inyeket csiklandozó, a vért fölhevítő és a gyomrokat izgató eledellekkel traktálnak bennünket már csaknem négy évtized óta, váltig abban buzgólnak, hogy közéleti asztalunk étrendjéről le ne kerüljenek valamiképpen a heccék.

Nagy sürgölődéssel halmoznak ők heccet heccre és ezen praktikájuk közben alig akad alkalom arra, hogy azok, akiknek fáj a magyar nép egészségének pusztulása, akik aggódva figyelik a nép ereje fogyását, asztalra adhassák az izgalmakat szüntető tiszta friss vizet és az egészség, az erő forrását, a mindennapi kenyeret.

Hosszú idők multával, esztendők óta tartó tobzódások után, talán újra készülő tivornyázás rövid szünetében került közéletünk asztalára a — mindennapi kenyér.

Egy országgyűlési képviselő: Horánszky Lajos, terelte a közfigyelmet a magyar nép életbevágó kérdésére: a magyar földbirtok terheinek növekedésére és Tiszta István gróf miniszterelnök foglalkozott a kérdéssel, a képviselőházban a mult héten elmondott nagy beszédjében.

Megmondta a módját a baj gyógyításának és attól, amit megmondott, sokat várhat az ország. Csak alkalom kell rá, hogy beválthassa, ami ígéretet a beszéde tartalmaz.

Csak el kell magától háritania a magyar nép egészséges szervezetének az örökös izgalom eszközeit, hogy a sürgető bajok orvoslásának komoly munkája megkezdődhessen.

Ötezer millió koronára számítják azt az összeget, amellyel a magyar földbirtok adós. Óriási, szinte ijesztő összeg, így, vonatkozásai nélkül föltüntetve De veszít nagyságából is, ijesztő voltából is, ha szembe állítjuk vele az adósság és összegének eredetét és azt, ami mögötte van.

Azt ugyanis, hogy a földbirtok értéke Magyarországon harmincöt év óta, szűken számítva, megkétszereződött. Ez a birtokváltozás cseteiben jut érvényre, mert aki megveszi a földbirtokot, ha a vételár feléig terhelis is meg már annyival adós rá, amennyi annak a földbirtoknak 35 évvel ezelőtt az egész értéke volt.

És azt, hogy Magyarország földmivélése 35 év óta fejlődik át fokozatosan a „föld mivélése” szót megérdemlő minőségűvé.

Annak a tömérdek építkezésnek és egyéb ingatlan befektetésnek, ami 35 év óta történt; annak az óriási vagyonszaporodásnak, amelyek a gazdasági gépekben és eszközökben, a jószágtenyésztés számbeli és minőségbeli szaporodásában rejlik, egész összegét nem teremthette meg a föld és így a vagyonszaporodás egy részének, a fejlődés rohamos menete szerint talán nagy részének, a földet terhelő adósság összegében kell nyilvánulni.

Az adósság ellenértékének az adóssággal magával való szembeállítás útján, mint adósság, elveszti az az ötezer millió korona az ijesztő mivoltát.

De nem veszi el annak a kamat-terheknek a szempontjából, amelyek ennek az adósságnak függeléke, mert azt a kérdést állítja homlokterbe, hogy magában a kamat-terhekben nem rejlik-e az adósság további szaporodásának eleme? Azt a kérdést, hogy képes-e az ilyen módon megterhelt földbirtok azt az összeget megteremni, amelyek a birtokos egyéb szükségletein túl a kamat fizetésére elegendő és hogy nem kénytelen-e a birtokos az adósság kamatját újabb adóssággal földözni?

És ez a kérdés nem a föld termőképességének, hanem a fizetendő kamat magasságának a kérdése.

Jövedelmező befektetésre használt kölcsönrel az a kérdés, hogy jövedelmez-e az a befektetés annyit, amennyi a kamatot födözi és a tőket, hosszabb-rövidebb idő alatt, letörleszti; ha jövedelmez annyit, nincs az adósságban semmi aggasztó. De aggasztó akkor, ha a kamat és a törlesztés nem kerül ki a befektetés jövedelméből és még aggasztóbb akkor, ha a kölcsön ilyen magát szaporító természete a kamat nagyságának a következménye.

Pedig az adósság egy részének megvan az a veszedelmes, magát szaporító természete a fizetett kamat nagysága folytán, másutt és nálunk is, aminél fogva a pénzkölcsönök kamallába megszűnik a hitelező pénzintézet és kölcsönvevő adós között lebonyolítandó magánügy lenni, hanem az államot és a társadalmat közelről érdeklő kérdése lesz az ország gazdasági viszonyainak.

A miniszterelnök kitűnő ítélőképességének és éleslátásának köszönhető,

hogy a földbirtok eladósodásának kérdését abból a rémes mivoltából kivetkőztette, amelyekben az föltűnt.

Ha úgy veszi, mint adósságot, azal szemben nincs az államnak segítő hatalma, mert az állam nem fizetheti ki a polgárai egyik részének adósságát, a polgári másik részének zsebéből.

De ha annak veszi, ami valószínű: az utána járó kamat-terhek kérdésének, akkor önként kínálkozik a segítés módja, abban a befolyásban, melyet a rendezett viszonyok között gazdálkodó állam és az állam céljait elősegítő társadalom a kamat-terhek gyakorlati képes.

Azok mellett a pénzintézetek mellett, melyek hivatásuk magaslatán állnak, vannak olyanok, amelyek a maguk, sok tekintetben fölösleges létezésének költségeihez szabják az általuk számított kamatokat és az az ötezer millió korona adósság a szerint aggasztó, hogy milyen — részben képezi ilyen pénzintézetek követelését.

A hitelügy rendezése állami és társadalmi befolyással; oda hatni, hogy az adósságot ne szaporítsa az uzorakamat: fontos feladata a kormánynak és a kormány kezdeményezését támogatni hivatott társadalomnak.

A miniszterelnök megmondta a módját: megfelelő hitelforrásokat kell nyitni, melyek olcsó kamattal állanak a hitelkereső rendelkezésére. — Azok mellé a pénzintézetek mellé, melyek ebbeli hivatásukat teljesítik, ezeknek a pénzintézeteknek a vezetése alatt, oda kell állítani a kisember legtermészetesebb és legegyszerűbb hitelforrását: a hitel-szövetkezetet.

Egyszerű és szép gondolat, csak meg kell valósítani. A törvényhozás békes munkája és a társadalom bízalma kell hozzá.

A kiscgazdák adóhátraléka.

Lukács László pénzügyminiszter a törvényhozó testület f. hó 4-iki országgyűlése elé jelentést terjesztett az adóhátralékokról, vagy helyesebben szólva: a kiscgazdák földbirtokát terhelő adóhátralékokról, minthogy ezek jutnak oda, hogy belepustuljanak a felhalmozódott adóhátralékokba, ha a kormány segítő keze megmentésükre nem siet.

Nem kevesebb, mint az ország harmincharom vármegyéjének kétezer községében annyira összegyűlt a kiscgazdák adóhátraléka, még pedig nem is az illetők fizetési hanyagágából, hogy azt most már kifizetni képtelenek. Az évi adóelőírásnak kifizetését, sőt sok helyütt és esetben három-

szorosít is meghaladja immár ezeknek a községeknek a hátralékos adója, de van természetesen olyan birtok is, melyet az évi adó összegével nyolcszorosan fölerő adóhátralék nyomorít meg.

Különösen elszomorító a dologban az, hogy éppen a kisebb egzisztenciák adóhátraléka (88,848 kisebb adózónak 6,333,626 korona 40 fillér) megy az évi előírás nyolcszorosára. Ennek a 88 ezer néhány száz kisgazdának évi adója ugyanis 828,906 korona 48 fillért tesz ki, amit a hátralékos hat millióval összevetve, kijön a nyolcszoros arány az évi adó és a felhalmozódott adóhátralék között.

A pénzügyminiszter az országgyűléshez beterjesztett jelentésében tarthatatlannak jelzi ezt a helyzetet, amelyen segíteni kell és segítő módokat is ajánl. A segítséget a következő módokban gondolja a miniszter végrehajtani:

1) A tenálói törvények és szabályok alapján a felekkel szemben megállapítandó, hogy a községi adókönyvek szerint vezetett hátralékok törvényesen terhelik-e őket. Eből kifolyólag, az 1883. évi XLIV. törvény-cikk 95. és 96. §-ában foglaltak szem előtt tartásával — magánkézből vételeknél a megvett ingatlanokat terhelő adóhátralékok a vevővel szemben még el nem évült része, illetőleg a rendezetlen telekkönyvi birtokviszonyokra való tekintettel az adóhátraléknak a vétel napjától visszafelé csakis öt évig számítható összege, a felek jegyzőkönyvi kihallgatása és értesítése mellett a vevőre vitetnék át, miután az 1881. évi XL. törvény-cikk 179. §-ban, illetőleg az 1883. évi XLIV. törvény-cikk 88. §-ban formulázott eljárásnak csak így szerezhető érvény s csak így mutatható ki a vevővel szemben netán keresztültölt ingatlan-végrehajtás esetén, nemcsak a három évi előnyös, hanem a netán fennálló régebbi hátralék is. Az adóhátralékok ezen átvitelénél tehát a telekkönyvi biztosítás megtörténe — problematikus értéknél fogva — az elévülés kérdésének elbírálásánál ezúttal figyelmen kívül volna hagyandó.

2) A másik feladat az, hogy az egyéneknél hátralékok helyességének befejezett megállapítása után a kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó községi adózóknál csakis oly összegű adóhátralék tartassék fenn, mely az illető fizetőképességének megfelel s melynél nagyobb összeget előreláthatólag a kincstár akkor sem kapna, ha az 1883. évi XLIV. törvény-cikk 77. §-ához képest az ingatlan árverést mindegyik hátralékos ellen keresztüli is vezetetté.

Az ezen módszereket javaslatba hozva a törvényhozásnál, azokat a pénzügyigazgatóságok által véli a miniszter keresztülvieendőnek.

Egyetemes tanitógyűlés.

A magyarországi tanitók hatodik egyetemes gyűlése nyílt meg a fővárosban e héten. Tanácskozásainak két főtárgya van: a népoktatási törvény revíziója és a tanítói nyugdíjtörvény módosítása.

Ezeket kívül több mellékeltárgyat, jobbra pedagógiai természetűeket is felvettek a programba. Tanítóink ugyanis nemcsak az aktuális ügyek elintézéséhez kívannak hozzászólni, hanem tanulni is akarnak. E végből szívesen meghallgatják a kézügyességi és rajzoktatás, a községészség és gyermektanulmányozás módszereinek újabb kérdéseit, melyekre ismert szakértőket nyertek meg előadókul.

Tartanak osztályüléseket is, melyeken elvek és azok alkalmazása kerülnek szónyegre. Sőt a pedagógia inyeneci is kapnak táplálékot az egyik előadó, Dr. Gödöz József új tanítás módjában.

Szóval, az egyetemes tanitógyűlés tervezete jól van előkészítve, teljesen a kor színvonalán áll. Alkalmat nyújt a népiskola minden fontos napikérdésével való megbirkózásra, a közvetlen jövő vezéreszméinek megértésére és arra való férfiak kitűnésére, kikben nemcsak a tanítóság találja meg vezetőit, hanem a közoktatási kormány is megbízható támaszait.

Éppen ebben van az egyetemes tanitógyűlésnek jelentősége. A legszélesebb alapon, az ország harmincezer tanítójának önkéntes és testületileg külön-külön is szervezett tagjai adják le szavazataikat ügyekben, mely a mi ügyünk is, mert az egész ország népességéé.

Az egyetemes tanitógyűlés ilyen jelentőségét öregbíti az a körülmény, hogy nevezetes multra tamaskodik. A megelőző öt egyetemes gyűlés tapasztalatai állanak a hatodik gyűlés rendelkezésére. Ezek a tapasztalatok megvannak írva azokban a terjedelmes munkalátokban, melyeket az egyetemes gyűlések 1870. óta kiadtak. Ezek a gazdag kiadványok beszélő tanúi a magyarországi tanítóság érdeklődésének a magyar szabadelvű közművelődés iránt és megmagyarázó annak a hullámzásoknak, melyek a viszonyok kedvező vagy kedvezőtlen hatása alatt közoktatási törvényeinkben tükröződnek. Mert ahány népiskolát tárgyaló törvényünk van, mindannyiank eszméi ezeken a gyűléseken érlelődtek meg. Ha vezető férfaink jobban hallgattak volna a tanitógyűléseken határozott kifejezést nyert követelményekre: ma a magyar nyelv tanításának ügye rendezve volna s a tanítóképző intézetek kérdése a tanítóképzés átalakításával rég megoldást nyerhetett volna. Ezeket a példákat csak azért említjük, mert az új törvényjavaslatban ezek sarkalatos jelentőségre emelkedtek.

Van azonban vil az egyetemes tanitógyűléseknek más jelentőségük is. Belőle fakadtak a hazai kultúra legfényesebb s úgy látszik legtermékenyebb talajából azok a törekvések, melyek a tanitók ügyét valamennyi közoktatási intézetben egységessé tennék, hogy az iskolákat s tanítókat elválasztó kínai falak leomoljanak s mindegyiket a közös megbecsülés szelleme hassa át.

Ez a törekvés látszik diadalt űlni az ezredéves kiállításal kapcsolatban tartott második országos tanügyi kongresszuson. Ezt a kongresszust, valamint az előt, 1848-ban a hazai néptanítók kezdeményezték. Ugy tetszik mégis, hogy az elérni kívánt kapcsolat, a tanítás minden fokon az egységes tartozásnak, a közös érzelmeinek és kölcsönös megértésnek 1896. évi megnyilatkozása megint csak törekvés maradt.

Ok-e ez arra, hogy tanítóink a törekvést elcséjték? Valóban nem ok. Ilyen megbecsülési való törekvést nekik, a tanítói hierarkia legalsóbb fokon állónak kell melengéni, míg végül nemcsak föltagolós lelkesülés, de szilárd meggyőződés tárgyává válik.

Más rangbeli tanítóságnak nincs is az egyetemes tanitógyűléshez fogható szerve. Az egyetem automómájába zárkózik a középiskola saját ügyeit apolgatja egyesületi gyűlésein; éppen ezt teszik a különféle szakiskolák egyesületi is. Egyedül a tanitók törtek útát egyetemes gyűléseikkel a hazai kultúra közszeméinek munkájában, melyben, mint a jelen alkalommal is, szívesen vesznek részt mas, nem a szorosabb értelemben vett néptanítókhöz tartozó tagok is.

Igaz, hogy a képviselőház költségvetési vitájában, vagy a győren előforduló közoktatási törvényjavaslatok tárgyalásakor alkalom nyílik az ország legilletékesebb fórumának, a képviselőháznak nyilatkozni a közművelődés kérdéseiben. Baj csak az, hogy képviselőink legnagyobb része közművelődési kérdésekben legfőbb azokból az emlékekből táplálkozik, melyeket iskolai életéből magával hozott, vagy gyermekei iskolázatása közben tapasztalt. Ezeket az emlékeket és tapasztalatokat alig méri közülök egy-egy általános elvekhez,

a hazai és külföldi iskolázás elért eredményeire, vagy a jövő alakulását előkészítő eszmékhez. Szakképzettsége és kritikája hiányzik, mert «nem fizek ki magát, nem elég gyakorlati az ügy». Így történik, hogy mellettekintettek, legfőbbökféle kezdeti szempontok kerekednek fölül s döntenek a lényegében egészen mas természetű kultúrális kérdés fölött. Így történik, hogy az egymást váltó miniszterek a legellentétebb elveknek lesznek, a tisztelt Haz saját tpsai közt, szószólóivá. Hogy csak egy példát említsünk: Trefort törvénybe iktatta, hogy a görög nyelv tanítása alól senkit föl nem mentenek. Tíz év múlva gróf Csaky a görögöt egyszerűen póttó tantárgynak nyilvánítja s hirdeti a miniszterterületének akkor nagy fejtorést okozott egyetemes középiskola elvét. Ő: év sem mulik el, Wallacsics mar csak egységes jogosításról beszél s meghajtja zaszlatát az egyedül udvözött klasszikusok tanítása előt s mig ösztönzi az iskola járó növendékeket s velök az egész társadalom arra, hogy ne a hivatali pályákra készüljenek, hanem a gyakorlati pályákon törjenek útát, egyben dicserő a kezdeményezést, az önelhatározást, de a leg-határozottabban tiltakozik az ellen, hogy az iskola megallapított kereteit bárki megbontsa. Mindez pedig a képviselőház helyeslése közt ment végbe.

Ei mernék, hogy ez a példa messze csik az egyetemes tanitógyűlés feladataitól. De viszont annak az elismerést kérjük, hogy képviselőházunk nem mindenkor mutatta példát annak, hogy a közoktatás kérdéseiben saját kritériuma volna. Ezzel pedig eljutottunk oda, a mire az egyetemes tanitógyűlés törekszik, hogy a közművelődés s benne a közoktatás olyan kapcsolatát alkossa meg, melyben az eszmék, az intézetek, a tanitók különbség nélkül közös vonásokra talájanak. Ennek volt szószólója Wallacsics az 1896. évi kongresszuson, mikor mondta: «Nem szabad, hogy Magyarország tanfőrfiai, hirdessék bar az egyetem padjai előtt a tudomány magasabb tanait, vagy tanítsak a tudás elemeit az ország egy csejrejtett zugában, az egytantermű népiskola falai között, egymás közt ne érezzék a közös célok, a közös törekvések, az együttesen végzett nagy nemzeti kulturmunka széttörhetetlen kapcsát. A tanügyi munkáinak szívében kell gyökerezni a nagy elvek: Így mindnyájért, mindnyájan egyéért.»

Ha ez a szép szó egyáltalán igaz szó is volt akkor, ugy most is igaznak kell lennie.

Uj d o n s á g o k

Szentés, 1904 július 7.

— Emlékeztető Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 óra-kor rendkívüli közgyűlést tart a vármegyeház nagytermében.

— Az alispán szabadságon. Cicatricis Lajos dr. alispán f. hó 2-an, szombaton kezdte meg ezévi szabadság idejét. Az alispán családjával Rohitsra utazott kúrára, ahonnan Abbaziába megy majd. Távollétében hivatalos teendőiben Matéffy Kálmán várm. főjegyző helyettesíti.

— Műutaink és a beruházási kölcsön. A legutóbbi meggyőződés alkalmakor tárgyalta a törvényhatósági bizottság a kereskedelmiügyi miniszter azt a leiratát, mely vármegyénkkel tudatván, hogy a beruházási kölcsön terhére a törvényhatósági közutainkól 100 kilométer lesz, 1905-től kezdődően, s egymás követő évben fokozatosan mütűt kiépítve, egyben felhívta a vármegye közönségét arra, hogy ezen öt év mütűtépítési munkaprogramját állapítsa meg. Ennek a miniszteri meghagyásnak a meggyőződés akkor eleget is tett és megállapította úgy ezt a programot, valamint azt is, amely szerint ugyancsak ezen öt év alatt, a megye

egészségügyi kihágást: ennek felderítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Mézőszékek hiv. vizsgálata.** H u f. n á g e l Jakab városi állatorvos és F a z e k a s rendőrőrmester a napokban hivatalosan megvizsgálták az összes mézőszékeket és az erről a rendőrhatalósághoz beterjesztett jelentésükből az tűnik ki, hogy mindenütt nagy rendre és tisztaságra találtak,

— **Vásárok.** A szomszédos Hódmezővásárhelyen folyó hó 9—10 és 11-én, nálunk Szentesen pedig f. hó 16—17 és 18-án lesz az idei nyári országos vásár megtartva. Vészmertes helyekről, szabályszerűen kiállított marhalevéllel mind a két vásárra szabadon hajtható fel mindenféle lábasjóság, tehát sertés is.

A t. közönséghez.

Lapunk 25-ik évfolyamának harmadik évfolyama küszöbén a szokott bizalommal fordulunk a tisztelt közönséghez, hogy az irántunk eddig változatlanul nyílvánult bizalmát megköszönve, az előfizetés megújítását kérjük.

Előfizetési ár:

fél évre 5 korona

negyed évre 2 kor. 50 fillér,

mely összeg vidékről legcélszerűbben — kiadóhivatalunkhoz címzetten, postautalvánnyal küldhető be; míg a helybeli előfizetők nyugta ellenében, a lapkiadóknál teljesítetik a fizetést.

Szentesen, 1904. június hó

tisztelettel:

a »Szentes és Vidéke«
szerkesztőisége és kiadóhivatala.

Köszönetnyilvánítás.

A »Szentesi daloskör által f. hó 2-án rendezett dalestélyen felülfizetni szívesek voltak: Gróf Karolyi Imre 10, Dr. Ular István 5, Bene István 4, Dr. Purjesz János 1, Fekete Demeter 2, Sebők János 2, és N. N. ur 1 koronát; kik is fogadják az estélyt rendező daloskör halás köszönetét.

Irodalom.

A »Vasárnapi Újság« július 3-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Báró Podmaniczky Frigyes« (fiatalkori és mai, 80 éves korában írvet arcképeivel). — Költmények Szabolcska Mihálytól és Vértessy Gyulától. — »A vén gazember.« Elbeszélés. Irtá Mikszáth Kálmán. (Linek Lajos rajzaival). — »Három asszony.« Regény. Irtá Zigány Arpad (Richter Aurél rajzaival). — »Keler Helén amerikai siket-néma-vak leány onéletírása« (képekkel). — »A budapesti Erzsébet-nőiskola« (az új épületeket, s a leány övendékeket tantermeikben és lakoszobáikban föltüntető képekkel). — »A Ludas Matyi szerzője.« (Fazekas Mihály síremlékének képe). — »Kosuth Ferenc betegsége.« (képpel): Kosuth Eerenc a Lukács-fürdő parkjában). — »Az István uti új szanatórium Budapestén« (az új gyógyintézet helyiségeinek több rajzával). — »Hogyan kell lélegezni.« — »Polgári iskolai tanárok gyűlése« (képpel). — »Szinházaink az elmúlt idényben.« Somogyi Lajostól. — »Léggömb üldözése automobilon« (képekkel a léghajó felszállásáról és a léghajóból felvéve). — »Nagy tüz a fumi kikötőben« (képekkel). — »Vizen és szárazon járó kerékpár« (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negyedévre négy korona, a »Politikai Újdon-

ságokkal« és »Világkrónika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest. IV. Egyetem u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Nyílttér.

Kérelem és felhívás!

Azon tisztelt üzletársaimat, a tisztelt kereskedő urakat, valamint azokat a tisztelt iparos urakat is, — a kik az igen tisztelt Háza villamossági r. társaságtól kapjuk a »setéséget« az áramot pedig csak akkor — amikor a tisztelt társaságnak tetszik: tisztelttel kérem, legyenek szívesek egy kis megbeszélésre július 9-ikén, szombatom d. u. 6 órára vendéglői helyiségemben megjelenni.

Szentes, 1904. július 6.

tisztelettel:

Györi Sándor, vendéglős.

Felöltszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

Nagyméltóságú

Pallavicini Sándor őrgróf úr

Algyői gazdaságában

mintegy 900 drb. sárgabarack-fa

termése eladó.

Felvilágosítást ad az uradalmi kezelőtisztvis. Algyón,

Csongrád megye. 1—2

Tavaszi és nyári évad 1904.

Valódi brünni kelmék

Egy maradék 3.10 } 7 8 10 kor jó }
hevesű, teljes férfül. } 12 14 kor. jobb }
főnyt (kabát, nadrág és } 16—18 kor. finom }
mellény) kiad csak } 21 kor. legfinom. }
valódi ár

Egy maradék fekete szalonöltönyből 20 kor. — valamint felöltőszöveket, fürdőöltöket, selyemkamizert stb gyári arakon küld azért a reálisnak és szolidnak elismert szövetgyári raktár 30—10

Siegel-Imhol Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú küldésért jótállás.

Magánvevők előnyei, hogy szövetet közvetlen a gyárból rendelhetnek, jelentécknyek.

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Eladó házak.

Lóvy Henrik I-ső tized 199. sz., Hoffer Lőrincz-féle háza;

Betlehem utcában levő I-ső tized 275. számú háza, mely már 2 telekre, engedélyvel elosztatott és

4 tized 735 számú háza igen kedvező feltételek mellett eladók. Értekezni lehet a tulajdonossal. (9.)

Eladó birtok.

Biharmegyében 510 magy. hold (1200 ölével) kitünő termőföld, melynek háromnegyed része szántó s a többi is könnyen azzá tehető, — bizonyos okok miatt sürgősen eladó. — Bővebb felvilágosítást adunk Terjé-n (u. p. Felső-Derna.) 3—2

Molnár Lajosné.

Értesítés.

Hosszabb időn át tartott fogászati tanulmányútamról visszatérve, fogorvosi gyakorlatomat újból megkezdem.

Készíték: arany koronákat, csapos fogakat aranyba foglalva, híd-munkákat, szájpandyák nélküli fogakat és fogsorokat.

Töméseket (plombákat) arany, porcellán, amalgammal, stb.

Foghúzás teljes érzéketlenség mellett.

Minden munkámért 10 évi írásos jótállást vállalok

Szegényeknek foghúzás 1 korona. Lakásom: Kurcapart útca, Hankisz házban.

Teljes tisztelettel

3—3

Dr. Ehrlich Jakab
fogorvos.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatramébb csodagyógyszer ez mely már ezreket megmentett, akik ijőkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezankörben betegségekkel szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszerrel együtt, melyek közül a legújabbat küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ijőkori kicsapongások folytán nemi bajokban, szellemi-gyengeségben vagy chronikus betegségben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre öregek óia állandóan betegeskednek is. Öregek és ifjak iraknak, az alant jelzett címen a »State Medical Institute«-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megkldük. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógyszereléstök végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségekől otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárhonnan magyarul is irhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkréció mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarországyonnyal együtt Irton tehát — akinek kell — mindenképp azo mal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki ve tudja meg a tartalmát: s erejét igy kell megőrizni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika té minden levelet portómentesen küldendő.